EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.8.2020
COM(2020) 467 final

2020/0220 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Sloveeniale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määruses 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasid või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

7. augustil 2020 taotles Sloveenia TERA määruse alusel liidu finantsabi. Kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 on komisjon konsulteerinud Sloveenia ametiasutustega, et veenduda, kas tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 pandeemia tõttu rakendatavate lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega. Täpsemalt puudutavad need meetmed järgmist:

(1) palgatoetuskava töötajatele, kes ei töötanud (või olid töö ootel), kuna tööandjatel polnud ärilistel põhjustel ajutiselt võimalik tööd pakkuda. Kava alusel makstava hüvitise ülempiir on 80 % töötaja viimase kolme kuu keskmisest palgast, kuid makstav summa ei tohi olla väiksem kui Sloveenias kehtiv miinimumpalk ning tööandja osalusperioodil peab töötaja töökoht säilima. Kava kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020. Pärast seda pikendati kava kehtivust perioodiks 1. juuni 2020 kuni 31. august 2020 ja plaani kohaselt pikendatakse kehtivust veel kuni 2020. aasta septembri lõpuni;

(2) vabastus kohustusest tasuda sotsiaalmaksu töötajate eest, kelle suhtes kohaldatakse palgatoetuskava. Ka see kava kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020;

(3) lühendatud tööaja kava, mis võimaldab tööandjatel rakendada ajutiselt osaajatööd, kuid maksta töötajatele palka täistööaja eest. Tööandja saab töötaja tegemata töötundide eest kindlasummalist toetust tingimusel, et ta säilitab töötaja töökoha osalusperioodil ja ühe kuu jooksul pärast selle lõppemist. Kava kehtib 1. juunist 2020 kuni 31. detsembrini 2020;

(4) kava, millega toetati töökoha säilitanud töötajate pensioni- ja töövõimetuskindlustusmaksete (sh kutsepensioniga seotud kindlustusmaksete) tasumist. Ühtlasi kohustas meede tööandjat maksma kuupõhist 200 euro suurust kriisitoetust neile töötavatele töötajatele, kes teenisid vähem kui kolmekordset miinimumpalka. Ametiasutused on taotlenud kulude hüvitamist ainult seoses selliste töötajatega, kes olid viimaste saadaolevate tulemusandmete kohaselt pidevalt töötanud. Meede kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020;

(5) meede, millega rahastatakse füüsilisest isikust ettevõtjate, põllumajandusettevõtjate ja usuvaldkonna töötajate sotsiaalkindlustusmakseid. Meetmega kaetakse sotsiaalkindlustusmaksed täies ulatuses nende kindlustatute puhul, kes ei saanud epideemia ajal oma majandustegevust jätkata või said seda teha vaid osaliselt. Meede kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020;

(6) füüsilisest isikust ettevõtjate, põllumajandusettevõtjate ja usuvaldkonna töötajate põhisissetulekutoetus, mida maksti märtsis 350 eurot ning aprillis ja mais 700 eurot

neile kindlustatutele, kes ei saanud epideemia ajal oma majandustegevust jätkata või said seda teha ainult osaliselt. Meede kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020.

Sloveenia on esitanud komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Sloveeniale TERA määruse alusel finantsabi eespool nimetatud meetmete rakendamise toetamiseks.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek täiendab teist liidu õigusakti, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ka ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemiale reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuks jäämise eest.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Sellise finantsabiga toetatakse teisese kaitsemeetmena ajutiselt avaliku sektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhinnang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema õigus võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväärsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele; ning
- võla pikendamise võimalused.

2020/0220 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Sloveeniale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA)[1], eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 7. augustil 2020 taotles Sloveenia liidult finantsabi eesmärgiga täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajate jaoks.

(2) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Sloveenia on võtnud puhangu ohjeldamiseks ning selle sotsiaal-majanduslike ja tervisega seotud tagajärgede leevendamiseks, mõjuvad eeldatavasti rängalt riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt oleks Sloveenia valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2020. aasta lõpuks eeldatavasti olnud vastavalt 7,2 % ja 83,7 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2020. aasta suvise vaheprognoosi kohaselt väheneb Sloveenia SKP 2020. aastal 7,0 %.

(3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Sloveenia tööjõust. See on kaasa toonud Sloveenia avaliku sektori kulude järsu ja olulise suurenemise seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, nagu on täpsustatud põhjendustes 4–9.

(4) Sloveenia 7. augusti 2020. aasta taotluses osutatud palgatoetuse osalise hüvitamise ajutist meedet käsitleva seadusega[2] ning seadusega, millega määratakse kindlaks sekkumismeetmed COVID-19 epideemia ohjamiseks ja selle tagajärgede leevendamiseks kodanike ja majanduse jaoks[3], on ette nähtud palgatoetuskava töötajatele, kes ei töötanud (või olid töö ootel), kuna tööandjatel polnud ärilistel põhjustel ajutiselt võimalik tööd pakkuda. Kava alusel makstava hüvitise ülempiir on 80 % töötaja viimase kolme kuu keskmisest palgast, kuid makstav summa ei tohi olla väiksem kui Sloveenias kehtiv miinimumpalk ning tööandja osalusperioodil peab töötaja töökoht säilima. Kava kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020. COVID-19 epideemia tagajärgede leevendamiseks ja kõrvaldamiseks võetavate sekkumismeetmete kindlaks määramise seaduse[4] alusel pikendati kava kehtivust

[1] ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

[2] Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 36/20 (ZIUPPP)

[3] Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 49/20 (ZIUZEOP)

[4] Sekkumisseadus „Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE)“, vastu võetud 30. 5. 2020, ametlik väljaanne nr 80/20

perioodiks 1. juunist 2020 kuni 31. augustini 2020 ning seda plaanitakse pikendada veel kuni 2020. aasta septembri lõpuni.

(5) Ette on nähtud ka vabastus kohustusest tasuda sotsiaalmaksu töötajate eest, kelle suhtes kohaldatakse palgatoetuskava. Ka see kava kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020.

(6) Kehtestatud on lühendatud tööaja kava, mis võimaldab tööandjatel rakendada ajutiselt osaajatööd, kuid maksta töötajatele palka täistööaja eest. Tööandja saab töötaja tegemata töötundide eest kindlasummalist toetust tingimusel, et ta säilitab töötaja töökoha osalusperioodil ja ühe kuu jooksul pärast selle lõppemist. Kava kehtib 1. juunist 2020 kuni 31. detsembrini 2020.

(7) Töökoha säilitanud töötajate jaoks nägid ametiasutused ette kava, millega toetati nende töötajate pensioni- ja töövõimetuskindlustusmaksete (sh kutsepensioniga seotud kindlustusmaksete) tasumist. Ühtlasi kohustas meede tööandjat maksma kuupõhist 200 euro suurust kriisitoetust neile töötavatele töötajatele, kes teenisid vähem kui kolmekordset miinimumpalka. Ametiasutused on taotlenud kulude hüvitamist ainult seoses selliste töötajatega, kes olid viimaste saadaolevate tulemusandmete kohaselt pidevalt töötanud. Meede kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020.

(8) Kehtestatud on meede, millega rahastatakse füüsilisest isikust ettevõtjate, põllumajandusettevõtjate ja usuvaldkonna töötajate sotsiaalkindlustusmakseid. Meetmega kaetakse sotsiaalkindlustusmaksed täies ulatuses nende kindlustatute puhul, kes ei saanud epideemia ajal oma majandustegevust jätkata või said seda teha vaid osaliselt. Meede kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020.

(9) Peale selle on ette nähtud füüsilisest isikust ettevõtjate, põllumajandusettevõtjate ja usuvaldkonna töötajate põhisissetulekutoetus, mida maksti märtsis 350 eurot ning aprillis ja mais 700 eurot neile kindlustatutele, kes ei saanud epideemia ajal oma majandustegevust jätkata või said seda teha ainult osaliselt. Meede kehtis 13. märtsist 2020 kuni 31. maini 2020.

(10) Sloveenia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Sloveenia on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 1 203 670 000 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mida on võetud COVID-19 puhangu sotsiaalmajandusliku mõju leevendamiseks. See kujutab endast kulude järsku ja olulist kasvu, sest uued meetmed hõlmavad märkimisväärset osa Sloveenia ettevõtjatest ja tööjõust. Sloveenia kavatseb suurenenud kulusid rahastada 90 000 000 euro ulatuses liidu vahenditest.

(11) Kooskõlas määruse (EL) 2020/672 artikliga 6 on komisjon konsulteerinud Sloveeniaga ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, mida on kirjeldatud 7. augusti 2020. aasta taotluses.

(12) Seetõttu tuleks Sloveeniale anda finantsabi COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega tegelemiseks.

(13) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike ELi toimimise lepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.

(14) Sloveenia peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Sloveenia neid kulutusi teinud.

(15) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Sloveenia olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning vastavalt määrusele (EL) 2020/672 teiste liikmesriikide juba esitatud või esitatavaid finantsabi taotlusi, kohaldades samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Sloveenia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. Liit annab Sloveeniale laenu kuni 1 113 670 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.

2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 18 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.

3. Komisjon teeb liidu finantsabi Sloveeniale kättesaadavaks kuni kaheksa osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas. Esimese osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellisel juhu määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad kindlaks nii, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist ei ületataks lõikes 1 osutatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega.

4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel.

5. Sloveenia tasub iga osamakse eest määruse (EL) 2020/672 artiklis 4 osutatud liidu rahastamiskulud ning kõik sellest rahastamisest tulenevad muud tasud, kulud ja väljaminekud, mis liidul tekivad.

6. Osamaksete suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse otsustab komisjon.

Artikkel 3

Sloveenia võib rahastada järgmisi meetmeid:

(1) palgatoetuskava, mis on ette nähtud palgatoetuse osalise hüvitamise ajutist meedet käsitleva seaduse artiklitega 7 ja 8 ning seaduse (millega määratakse kindlaks sekkumismeetmed COVID-19 epideemia ohjamiseks ja selle tagajärgede leevendamiseks kodanike ja majanduse jaoks (muudetud)) artiklitega 21–32 ja mida on pikendatud COVID-19 epideemia tagajärgede leevendamiseks ja kõrvaldamiseks võetavate sekkumismeetmete kindlaks määramise seaduse artiklitega 24–34;

(2) seaduse (millega määratakse kindlaks sekkumismeetmed COVID-19 epideemia ohjamiseks ja selle tagajärgede leevendamiseks kodanike ja majanduse jaoks) artiklitega 21–32 ette nähtud vabastus kohustusest tasuda sotsiaalmaksu töötajate eest, kelle suhtes kohaldatakse palgatoetuskava;

(3) COVID-19 epideemia tagajärgede leevendamiseks ja kõrvaldamiseks võetavate sekkumismeetmete kindlaks määramise seaduse artiklitega 11–23 ette nähtud lühendatud tööaja kava, millega toetatakse ajutist osalise tööajaga töötamist;

(4) seaduse (millega määratakse kindlaks sekkumismeetmed COVID-19 epideemia ohjamiseks ja selle tagajärgede leevendamiseks kodanike ja majanduse jaoks) artikliga 33 ette nähtud pensioni- ja töövõimetuskindlustusmaksetega seotud toetuste ning igakuiste kriisihüvitiste maksmine, kusjuures meedet kohaldatakse nende ettevõtjatega seotud kulude suhtes, kes on vähendanud tööaega või peatanud töö või kelle töötajad töötasid pidevalt;

(5) seaduse (millega määratakse kindlaks sekkumismeetmed COVID-19 epideemia ohjamiseks ja selle tagajärgede leevendamiseks kodanike ja majanduse jaoks) artikliga 38 ette nähtud meede, millega rahastatakse füüsilisest isikust ettevõtjate, põllumajandusettevõtjate ja usuvaldkonna töötajate sotsiaalkindlustusmakseid;

(6) seaduse (millega määratakse kindlaks sekkumismeetmed COVID-19 epideemia ohjamiseks ja selle tagajärgede leevendamiseks kodanike ja majanduse jaoks) artikliga 34 ette nähtud põhisissetulekutoetus füüsilisest isikust ettevõtjatele, põllumajandusettevõtjatele ja usuvaldkonna töötajatele.

Artikkel 4

Sloveenia teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt [*KUUPÄEV: kuus kuud pärast käesoleva otsuse avaldamise kuupäeva*] ja seejärel iga kuue kuu järel, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Sloveenia Vabariigile.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja